

PPSA-E-21cdc410-afbf-4915-8085-93f181f5a4e1

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Lublinie

2026-04-16 11:35:05,

6090/2026

160172
Tudruj Maria

Data utworzenia: 2026-04-16 11:33:40

Data nadania: 2026-04-16 11:33:40

Data otrzymania: 2026-04-16 11:35:05

"BITWA POD KOMAROWEM"

AE:PL-77476-76633-ARUIC-26

Adresat:

**WOJEWÓDZKI URZĄD OCHRONY
ZABYTEKÓW W LUBLINIE**

AE:PL-24680-17436-BDVJH-17

Pismo ogólne do podmiotu publicznego

Wypełniony formularz jest załączony do tej wiadomości jako plik w formacie XML.

Załączniki:

1. Opinia_Akademii_Sztuki_Wojennej.xml
2. Załączniki_do_formularza.zip

2026 -04- 1 6
Człowiek zweryfikowany w dniu
Wzrost weryfikacji:
Ważny/nieważny/brak możliwości weryfikacji
Czytelny podpis sporządzającego wydruk:

Dokument elektroniczny

Miejsce i data sporządzenia dokumentu

2026-04-16

Dane nadawcy

Stowarzyszenie "Bitwa pod Komarowem"
Telefon: +48601385430
Email: darch15@wp.pl

Dane adresata

WOJEWÓDZKI URZĄD OCHRONY ZABYTEKÓW W LUBLINIE (20-113 LUBLIN, WOJ. LUBELSKIE)

KOPIA OPINII AKADEMII SZTUKI WOJENNEJ

Opinia Akademii Sztuki Wojennej

Szanowny Pan dr Dariusz Kopciowski
Lubelski Wojewódzki Konserwator Zabytków

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Lublinie
ul. Archidiakońska 4
20-113 Lublin

Dotyczy: postępowanie administracyjne w sprawie wpisu do rejestrów zabytków województwa lubelskiego krajobrazu kulturowego pola bitwy pod Komarowem z 31 sierpnia 1920 roku znak KD.5140.6.6.2024 z dnia 08.04.2024 r.

Przesyłam w załączeniu opinię Instytutu Historii i Polemologii Akademii Sztuki Wojennej. Dokument został również podpisany za zgodność z oryginałem przeze mnie. Proszę o upublicznienie załączonej opinii.

Z wyrazami poważania,
Tomasz Dudek
Prezes Stowarzyszenia "Bitwa pod Komarowem"
Tel. 601385430

Załączniki:

1. [ASzWoj.Odpowiedź.pdf](#) - Opinia Akademii Sztuki Wojennej dot. KD.5140.6.6.2024

Dokument został podpisany, aby go zweryfikować należy użyć oprogramowania do weryfikacji podpisu. Data złożenia podpisu:
2026-04-16T11:33:28.362+02:00

Podpis elektroniczny

Dyrektor Instytutu Historii i Polemologii
Akademii Sztuki Wojennej w Warszawie

płk rez. dr hab. Jacek LASOTA

Znak sprawy
Warszawa, 03.04.2026 r.

Pan mgr inż. arch. Tomasz DUDEK
Prezes Stowarzyszenia „Bitwa pod Komarowem”
Krzywostok Kol. 15, 22–435 Komarów-Osada

dotyczy: Opinii na temat wartości i przydatności krajobrazu pola bitwy pod Komarowem z 31 sierpnia 1920 r. w działalności szkoleniowej ASzWoj

Stanowimy Panie Prezencie,

odpowiadając na pismo z dnia 28.02.2026 r. w sprawie wydania opinii dotyczącej wartości i przydatności krajobrazu pola bitwy pod Komarowem z 31 sierpnia 1920 r. w działalności szkoleniowej Akademii Sztuki Wojennej, w kontekście postępowania administracyjnego w sprawie wpisania krajobrazu kulturowego pola bitwy pod Komarowem z 31 sierpnia 1920 r. do rejestru zabytków województwa lubelskiego, uprzejmie informuję, że Akademia Sztuki Wojennej **jednoznacznie opowiada się za objęciem ochroną prawną tego terenu poprzez wpisanie do rejestru zabytków.**

Informuję, że podstawą takiego stanowiska w związku z powyższą sprawą jest wszechstronna ocena wykonana na moje polecenie przez Instytut Historii i Polemologii Akademii Sztuki Wojennej, której konkluzję przedstawiam poniżej.

Kawalerski bój pod Komarowem z historycznego punktu widzenia należy rozpatrywać w czterech wymiarach. Pierwszym jest wymiar światowy, mający znaczenie dla historii powszechnej, ponieważ było to ostatnie w historii wojen wielkie starcie tak dużych mas kawalerii. W wymiarze narodowym bój ten został

zakwalifikowany jako jedno z sześciu największych zwycięstw Jazdy Polskiej. Trzeci wymiar – regionalny – wynika ze znaczenia bitwy zamojskiej w wojnie Polski z bolszewicką Rosją i jej miejsca w historii Lubelszczyzny. Czwarty wymiar dotyczy znaczenia tego boju w tradycji współczesnych Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, w której rocznica boju pod Komarowem jest oficjalnie ustanowionym Świętem Kawalerii Polskiej. We współczesnych Siłach Zbrojnych RP są obecnie dziedziczone i kontynuowane tradycje 28 spośród 40 przedwojennych pułków kawalerii, w tym również tych, które wzięły udział w boju pod Komarowem.

Teren, na którym rozegrał się 31 sierpnia 1920 r. kawaleryjski bój pomiędzy polską 1. Dywizją Jazdy a dywizjami sowieckiej I Armii Konnej stanowi specyficzny wycinek krajobrazu kulturowego, o którego wartości decyduje naturalna, nieprzekształcona co najmniej od 1914 r. forma topograficzna, ściśle powiązana z przestrzenią historycznych wydarzeń – walk, które miały tu miejsce w 1914, 1920 i 1939 r., mającą niematerialne, symboliczne znaczenie. Dlatego pole kawaleryjskiego boju pod Komarowem z 1920 r. posiada wartości zabytkowe wymagające ochrony prawnej ze względu na jego szczególne znaczenie w polskiej pamięci historycznej, co przekłada się na istotny czynnik zbiorowej świadomości historycznej postrzegany jako ważny element bezpieczeństwa kulturowego, czyli jeden segmentów współczesnego bezpieczeństwa narodowego.

Dla współczesnych Sił Zbrojnych RP pole kawaleryjskiego boju pod Komorowem z 1920 r. ma znaczenie nie tylko z powodu dziedziczonych tradycji. Wspomniana nieprzekształcona forma topograficzna grzbietu rozciągającego się pomiędzy Barchaczowem a Kadłubiskami umożliwia dokonywanie studiów terenowych i analiz walk prowadzonych tam w przeszłości, traktowanych jako przykłady bojowe dla aktualnie prowadzonych w Siłach Zbrojnych RP studiów operacyjnych. Wskazują one jednoznacznie na dalsze ważne znaczenie tego terenu dla obronności kraju. Analizowany wycinek terenowy w powiązaniu z położonymi wokół formami terenu stwarza niepowtarzalne możliwości realizowania w praktyce licznych przedsięwzięć szkoleniowych, szczególnie specyficznych ćwiczeń taktyczno-specjalnych, w tym również umożliwiających doskonalenie taktyki działania pododdziałów 18. pułku przeciwlotniczego z Zamościa – Sitańca. Oznacza to, że analizowany wycinek terenowy posiada istotne znaczenie z punktu widzenia bezpieczeństwa militarnego stanowiącego istotny segment współczesnego bezpieczeństwa narodowego.

Z powyższych powodów teren ten był i jest nadal wykorzystywany w różnorodnych przedsięwzięciach szkoleniowych realizowanych przez dowództwa i sztaby poziomu taktycznego Sił Zbrojnych RP, w tym do ćwiczeń taktycznych z wojskami, a także w przedsięwzięciach szkoleniowych realizowanych przez placówki szkolnictwa wojskowego, w tym również Akademię Sztuki Wojennej w ramach różnych form kształcenia stanowiących elementy systemu doskonalenia zawodowego żołnierzy zawodowych.

Mając powyższe na uwadze uznać należy, że objęcie ochroną prawną krajobrazu kulturowego pola kawaleryjskiego boju pod Komarowem z 31 sierpnia 1920 r. do rejestru zabytków województwa lubelskiego jest nie tylko zasadne, ale wręcz konieczne.

Zaskakuje zarazem upór różnorodnych podmiotów gospodarczych dążących do zdewastowania krajobrazu kulturowego pola kawaleryjskiego boju pod Komarowem z 31 sierpnia 1920 r. poprzez postawienie tam turbin wiatrowych. W tym wypadku inwestorzy, których działalność polega na rozwoju projektów związanych z odnawialnymi źródłami energii, powinni pomyśleć o posadowieniu w tym rejonie farm paneli fotowoltaicznych.

Do kontaktów roboczych wyznaczam autora powyższej opinii Pana płk. dr. hab. Juliusza TYMA.

Z wyrazami szacunku

DYREKTOR
INSTYTUTU HISTORII I POLEMOLOGII
Akademii Sztuki Wojennej
płk w rezerwie dr. hab. Jacek LASOTA

Wykonał: płk dr. hab. Juliusz TYM
23.03.2026
j.tym@akademia.mil.pl, 696-432-678

PODPIS ZAUFANY

TOMASZ
DUDEK

16.04.2026 11:18:48 GMT+0200
Dokument podpisany elektronicznie
podpisem zaufanym

Potwierdzenie otrzymania

Niniejszy dokument stanowi dowód otrzymania w rozumieniu art. 40 ustawy z dnia 18 listopada 2020 o doręczeniach elektronicznych

Nadawca

Adres do e-doręczeń nadawcy	AE:PL-77476-76633-ARUIC-26
Dane nadawcy	
Nazwa podmiotu	"BITWA POD KOMAROWEM"
Dane użytkownika upoważnionego przez nadawcę	
Imię	TOMASZ
Nazwisko	DUDEK

Adresat

Adres do e-doręczeń adresata	AE:PL-24680-17436-BDVJH-17
Dane adresata	
Nazwa podmiotu	WOJEWÓDZKI URZĄD OCHRONY ZABYTKÓW W LUBLINIE
Dane użytkownika upoważnionego przez adresata	
Imię	
Nazwisko	

Data wysłania

Data nadania korespondencji przez nadawcę	2026-04-16 11:33:40+02:00
Data akceptacji nadania korespondencji przez dostawcę usługi e-Doręczenia	2026-04-16 11:33:42+02:00

Data Odbioru

Data wpłynięcia korespondencji na adres do doręczeń	2026-04-16 11:35:05+02:00
Data odebrania korespondencji przez adresata	2026-04-16 11:35:05+02:00

Dane wiadomości

Identyfikator dowodu będącego podstawą potwierdzenia	8bfda3bc-e017-4ab3-bc36-b89f94b8d918
Identyfikator wiadomości	PPSA-E-21cdc410-afbf-4915-8085-93f181f5a4e1
Informacje dodatkowe	
Podstawa prawna i tryb doręczenia	podstawowy

Informacje o załącznikach

ID załącznika	PPSA-E-21cdc410-afbf-4915-8085-93f181f5a4e1
Nazwa Załącznika	Treść wiadomości
Rozmiar	83
ID załącznika	2fc6f9d5-50e2-44dc-955f-1e28f78813a0
Nazwa Załącznika	Opinia_Akademii_Sztuki_Wojennej.xml
Rozmiar	9286

3.

ID załącznika	de51a8b2-d3e1-4516-bde1-4906e582bc6e
Nazwa Załącznika	Załączniki_do_formularza.zip
Rozmiar	5219883

Usługa e-doręczenia nadawcy

Identyfikator usługi e-doręczenia,
która zrealizowała wysłanie

Poczta Polska Spółka Akcyjna

Identyfikator polityki

https://bip.poczta-polska.pl/wp-content/uploads/Polityka_swadczenia_PURDE_Poczta_Polska_v.4.2.pdf

Dane podpisu wystawcy
potwierdzenia otrzymania

CN=Poczta Polska S.A., OU=Departament Transformacji Cyfrowej,
O=Poczta Polska S.A., C=PL, OID.2.5.4.97=VATPL-5250007313,
OID.2.5.4.16=#30360C15526F647A696E79204869737A7061C584736B6920
380C1030322D3638352020576172737A6177610C0B6D617A6F776965636
B6965

Wystawca

Data ważności od

2025-09-15T15:00:00+02:00

Data ważności do

2025-09-15T15:00:00+02:00

Data podpisania dowodu

2026-04-16T11:33:44+02:00

Nr seryjny

596979707035328344394916535177521930240937538507

Usługa e-doręczenia adresata

Identyfikator usługi e-doręczenia,
która zrealizowała doręczenie

Poczta Polska Spółka Akcyjna

Identyfikator polityki

https://bip.poczta-polska.pl/wp-content/uploads/Polityka_swadczenia_PURDE_Poczta_Polska_v.4.2.pdf

Dane podpisu wystawcy dowodu

CN=Poczta Polska S.A., OU=Departament Transformacji Cyfrowej,
O=Poczta Polska S.A., C=PL, OID.2.5.4.97=VATPL-5250007313,
OID.2.5.4.16=#30360C15526F647A696E79204869737A7061C584736B6920
380C1030322D3638352020576172737A6177610C0B6D617A6F776965636
B6965

Wystawca

Data ważności od

2025-09-15T15:00:00+02:00

Data ważności do

2025-09-15T15:00:00+02:00

Data podpisania dowodu

2026-04-16T11:35:05+02:00

Nr seryjny

596979707035328344394916535177521930240937538507

Niniejszy dowód będący dokumentem elektronicznym jest zabezpieczony pieczęcią elektroniczną dostawcy usługi zaufania rejestrowanego doręczenia elektronicznego. Wydruk niniejszego dokumentu elektronicznego stanowi kopię dowodu.